

**UCHWAŁA NR X/55/2024
RADY GMINY W ŁUBNICACH**

z dnia 19 grudnia 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 dla Gminy Łubnice

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 roku, poz. 1465, poz. 1572) w związku z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 roku, poz. 177, poz. 742, poz. 743, poz. 858, poz. 1572) Rada Gminy w Łubnicach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny program wspierania rodziny na lata 2024 – 2026 dla Gminy Łubnice, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łubnice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
w Łubnicach

Marian Baniak

Załącznik do uchwały Nr X/55/2024

Rady Gminy w Łubnicach

z dnia 19 grudnia 2024 r.

**GMINNY
PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
DLA GMINY ŁUBNICE
na lata 2024 – 2026**

Spis treści:

- I.** Wprowadzenie.
- II.** Podstawa prawna.
- III.** Formy i organizacja wspierania rodziny
- IV.** Diagnoza sytuacji rodziny w Gminie Łubnice.
- V.** Analiza SWOT.
- VI.** Adresaci programu.
- VII.** Cel główny.
- VIII.** Cele szczegółowe.
- IX.** Realizatorzy programu.
- X.** Harmonogram realizacji programu
- XI.** Efekty programu.
- XII.** Źródło finansowania programu.
- XIII.** Monitoring ewaluacja i ocena programu.
- XIV.** Podsumowanie programu.

I. WPROWADZENIE

Program Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026 w Gminie Łubnice zwany dalej „Programem” został opracowany w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. 2024 r. poz.177 ze zmianami).

Zgodnie z art. 176 tejże ustawy nałożono na gminę obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, utworzenia i stałego rozwoju systemu wspierania rodziny, który zgodnie z art. 8 ustawy, ma na celu:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;

- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią integracje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków i jako instytucja społeczna jest w kręgu ciągłego zainteresowania wielu naukowców i specjalistów: socjologów, psychologów, pracowników socjalnych, pedagogów oraz wielu innych dziedzin nauki i praktyki. Wszystkie nauki w nieustannych badaniach nad rodziną wypracowały liczne, mniej lub bardziej szczegółowe, definicje określające rodzinę i jej charakter.

RODZINA w socjologii rozumiana jako grupa społeczna lub instytucja społeczna. Rodzina, zdaniem socjologów i najprostszych jej definicji, to *najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo*.

W przypadku gdy rodzina staje się dysfunkcyjna to dziecko i inni jej członkowie mają prawo do specjalnej jej ochrony i pomocy państwa. Czynności podejmowane przez instytucje na rzecz dobra dziecka i rodziny muszą być zintegrowane dla osiągnięcia jak najlepszych efektów terapeutycznych. Dziecko powinno mieć możliwość do zachowania swojej tożsamości i do utrzymania kontaktów z rodzicami.

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony ze względu na:

- dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności,
- dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,
- w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wypadki losowe to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinne lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

II. PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, ze zmianami.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zmianami),
- Ustawa dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu Alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r., poz. 1576),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1491).

III. FORMY I ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

GMINA	POWIAT
·Profilaktyka – wspieranie rodziny, ·Asystent rodziny , ·Rodziny wspierające, ·Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	·Piecza zastępcza i instytucjonalna ·Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej -Adopcje ·Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka ·Placówki opiekuńczo–wychowawcze ·Usamodzielnienie ·Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator) ·Rodziny pomocnicze

Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzicami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego.

Koniec zatrudnienia ustaje wówczas, gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo wykonuje funkcje opiekuńczo – wychowawcze.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

IV. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY W GMINIE ŁUBNICE

Gmina Łubnice położona jest w południowo – zachodniej części województwa łódzkiego, oraz w południowej części powiatu wieruszowskiego. Gmina obejmuje obszar 6098 ha, co stanowi ok. 10,59% powierzchni całego powiatu wieruszowskiego.

Gmina Łubnice należy do gmin typowo rolniczych a głównym źródłem utrzymania stanowi praca na roli. Użytki rolne stanowią obszar 5080,71 ha, co stanowi 83,32 % powierzchni całej gminy, natomiast obszar lasów i gruntów leśnych stanowi obszar 423,89 ha.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Gmina Łubnice liczyła 3981 mieszkańców na pobyt stały : 676 dzieci do 17 roku życia, 1679 kobiet i 1626 mężczyzn. Według danych Urzędu Gminy w Łubnicach w latach 2021 – 2023 liczba ludności ma tendencję spadkową. W roku 2021 gmina liczyła 4053 mieszkańców, w roku 2022 gmina liczyła 3992 mieszkańców, natomiast w roku 2023 liczba mieszkańców spadła do 3981.

Gminny Ośrodek Pomocy w Łubnicach w ramach pracy socjalnej udzielał swoim klientom pomocy w realizacji podstawowych funkcji rodziny i wspiera w wypełnianiu zadań wychowawczych mając zawsze na względzie dobro dzieci.

Na terenie Gminy Łubnice od maja 2013 roku jest zatrudniony asystent rodziny, w pełnym wymiarze czasu pracy, którego zadaniem jest praca z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem wg wcześniej ustalonego planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną w pieczy zastępczej.

Praca asystenta z wybraną rodziną jest prowadzona do momentu osiągnięcia przez tę rodzinę stabilizacji życiowej umożliwiającej podstawowe wypełnienie obowiązków wobec małoletnich dzieci.

W momencie gdy pomoc instytucjonalna w danym środowisku rodzinnym nie daje zadawalających efektów decyzją sądu dziecko umieszczone jest w pieczy zastępczej, powiat (PCPR w Wieruszowie) koordynuje poszukiwania dla dziecka form pieczy zastępczej, a gmina Łubnice jest obowiązana pokrywać część kosztów na utrzymanie dziecka w tej pieczy.

Od marca 2012 roku na terenie gminy został powołany Zespół Interdyscyplinarny, w roku 2023 ze względu na zmianę ustawy powołano nowy Zespół Interdyscyplinarny, którego członkami są przedstawiciele różnych instytucji m. in.: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, policji, ochrony zdrowia, oświaty, kuratorzy sądowi, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.. Zespół ma za zadanie m. in. Diagnozowanie problemu przemocy domowej, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą.

Obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zmianami.). Wpisuje się on także w założenia ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej art. 17 ust. 1 pkt. 1 (tj. - Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zmianami), w myśl którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

W związku z wprowadzeniem programu 800+ oraz innych świadczeń sytuacja w rodzinach w ostatnich latach znacznie się poprawiła. Przyczyniło się w znacznej mierze do ograniczenia ubóstwa w rodzinach a przede wszystkim w rodzinach wielodzietnych.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 w Łubnicach wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania. Powstał on w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu gminy Łubnice, przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze, opracowaną m.in. na podstawie danych statystycznych pochodzących ze źródeł: ewidencji ludności Urzędu Gminy w Łubnicach, rejestrów i sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie , danych Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie.

Na podstawie statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Wieruszowie dokonano analizy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2021, 2022, 2023, co szczegółowo przedstawiają poniżej zestawienia w formie tabelarycznej.

W poniższej tabeli przedstawiamy dane dotyczące osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wieruszowie

Tabela nr. 1 Liczba osób bezrobotnych - mieszkańców gminy Łubnice w latach 2021 - 2023

Rok	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba kobiet bezrobotnych	Liczba mężczyzn bezrobotnych
2021	62	30	32
2022	81	34	47
2023	59	18	41

Jak można zauważyć stopa bezrobocia na terenie Gminy utrzymuje się na niskim poziomie waha się w granicach od 2,03 % - 1,48 %.

Kolejnym obszarem , który wymaga analizy jest liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2021, 2022 i w 2023 roku, oraz liczby rodzin i osób w rodzinach.

Tabela nr.. 2 Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z GOPS na terenie gminy w latach 2021-2023– Sprawozdanie MRPiPS

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin ogółem	Z tego na wsi	Liczba osób w rodzinach
2021	87	69	69	150
2022	78	55	55	116
2023	88	58	58	146

Jak wynika z analizy liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia jest z tendencją spadkową i wzrostową w granicach 78 - 88 osób, którym przyznano świadczenie. Podobnie wygląda sytuacja z liczbą rodzin, która też utrzymuje się w granicach powyżej 55 do 69 rodzin, oraz liczby osób w rodzinach, które otrzymują pomoc z Ośrodka Pomocy Społecznej utrzymuje się na stałym poziomie w granicach od 116 do 150

Kolejnym obszarem, który wymaga analizy dotyczy rodzin objętych pracą socjalną oraz liczby osób w tych rodzinach w latach 2021, 2022, 2023 przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

Tabela nr. 3 Rodziny objęte pracą socjalną w latach 2021-2023– Sprawozdanie MRPiPS

Rok	Liczba rodzin ogółem	Z tego na wsi	Liczba osób w rodzinach
2021	57	57	127
2022	29	29	75
2023	58	58	146

Analizując dane z tabeli powyżej można zauważyć, że sukcesywnie maleje lub jest na tym samym poziomie ilość rodzin oraz ilość osób w rodzinach objęta pracą socjalną. Pracą socjalną były objęte osoby i rodziny, w których występowały problemy rodzinne jak i społeczne, występowały konflikty między członkami rodziny jak i sąsiadami. Pracownicy socjalni jak i asystent rodziny pomagali w rozstrzygnięciu i zapobiegali ponownym konfliktom w rodzinach.

Tabela nr.4 Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny w latach 2021-2023 – Sprawozdanie MRPiPS

Rok	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0

Analizując dane z powyższej tabeli należy zauważyć, że nie była prowadzona praca socjalna w oparciu o zawierane kontrakty socjalne. Kontrakt socjalny jest to pisemna umowa pomiędzy osobą zgłaszającą się

o pomoc społeczną a pracownikiem socjalnym. Umowa ta jest spisywana w celu rozwiązania trudnej sytuacji życiowej danej osoby, która zwróciła się o pomoc.

Na podstawie statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach dokonano analizy typów rodzin objętych pomocą społeczną w latach : 2021, 2022, 2023, co szczegółowo przedstawiają poniższej zastawienia w formie tabelarycznej.

Tabela nr. 5 Typy rodzin objęte pomocą GOPS w latach 2021-2023 – Sprawozdanie MRPiPS

Typy rodzin objęte pomocą	2021	2022	2023
Rodziny ogółem	99	69	67
O liczbie osób 1	51	38	33
2	17	9	8
3	12	4	5
4	7	7	11
5	9	9	8
6 i więcej	3	2	2

Jak wynika z analizy powyższej tabeli zauważyć można, że w kwestii udzielania pomocy społecznej dla rodzin jedno osobowych z roku na rok jest tendencja malejąca. Największe zmiany zarówno w strukturze rodzin objętych pomocą, jak i liczbie rodzin można zauważyć przy cztero osobowej rodzinie najmniej można zauważyć przy pięcio i po wyżej sześcioro osobowej rodzinie .

Kolejnym obszarem, który wymaga analizy dotyczy powodów trudnej sytuacji życiowej decydującej o przyznaniu pomocy społecznej, według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach : 2021, 2022 i 2023. Dominującym i zarazem najczęściej powtarzającym się problemem są kolejno : ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alkoholizm. W tabeli poniżej zaprezentowano szczegółowe dane w tym zakresie.

Tabela nr. 6 Powody trudnej sytuacji życiowej decydującej o przyznaniu pomocy przez GOPS na terenie gminy w latach 2021-2023 – Sprawozdanie MRPiPS

Powód trudnej sytuacji życiowej	2021 Liczba rodzin- ogółem	2022 Liczba rodzin- ogółem	2023 Liczba rodzin -ogółem
ubóstwo	22	17	14
sieroctwo	0	0	0
bezdomność	0	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	6	4	5
w tym wielodzietność	5	4	5
bezrobocie	13	14	18
niepełnosprawność	28	25	23
długotrwała lub ciężka choroba	29	21	19
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	15	11	14
w tym rodziny niepełne	9	5	8
rodziny wielodzietne	3	5	6
przemoc w rodzinie	0	0	1
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
alkoholizm	5	3	6

narkomania	1	0	0
trudności w przystosowaniu po wyjściu z zakładu karnego	0	1	2
trudności w integracji osób ,które uzyskały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
zdarzenie losowe	2	1	0
sytuacja kryzysowa	0	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Jak wynika z analizy tabeli choć głównym problemem jest ubóstwo to można zauważyć jego systematyczny spadek. Natomiast analizując powyższą tabelę można zauważyć spadek udzielania pomocy z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Natomiast analizując jest mały wzrost udzielanej pomocy z tytułu bezrobocia. Istotnym aspektem jest również bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bardzo często zdarza się, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie. Jedną z form wsparcia rodziny z dziećmi przeżywającej trudności tego typu jest pomoc ze strony asystenta rodziny. Jego działania są skierowane przede wszystkim na poprawę funkcjonowania rodziny pod kątem wypełniania ról opiekuńczych, wychowawczych w stosunku do dzieci. Praca z rodziną jest prowadzona przez asystenta rodziny przy ścisłej współpracy z pracownikiem socjalnym. Należy nadmienić, iż wspomniane powyżej problemy są jak już wspomniano problemami wiodącymi. Istnieją jeszcze inne problemy, z powodu których mieszkańcy są zmuszeni skorzystać z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, zostały one również wzięte pod uwagę podczas analizy mieszkańców Gminy Łubnice.

Kolejną formą pomocy oferowaną rodzinom przeżywającym trudności w funkcjonowaniu jest przydzielenie asystenta rodziny. W przypadku pozyskania informacji przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, kierownik Ośrodka zleca przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w tej rodzinie. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi uzyskane informacje i występujące trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodzinę, Kierownik Ośrodka przydziela asystenta rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin i liczbę dzieci w tych rodzinach, które korzystały z pomocy asystenta rodziny na przestrzeni trzech lat (2021, 2022 i 2023).

Tabela nr. 7 Liczba rodzin i dzieci objętych przez asystenta rodziny w latach 2021-2023

Rodzaj pomocy	2021	2022	2023
Rodziny	14	14	15
w tym ilość dzieci	31	30	33

Na przestrzeni przedstawionych lat dostrzec można zauważyć, że co roku przybywa jedna rodzina. Prawie wszystkie rodziny, które zmagają się z problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zostały objęte pomocą asystenta po wcześniejszym wskazaniu przez pracownika socjalnego tylko w 3 przypadkach rodziny zostały wskazane przez Sąd do współpracy.

Tabela nr.8 Liczba dzieci z terenu gminy Łubnice umieszczonych w pieczy zastępczej oraz odpłatność za pobyt. (na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach) w latach 2021-2023

ROK	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej/placówce opiekuńczo wychowawczej	Kwota odpłatności w zł
2021	1	9 193,42 zł
2022	2	14 209,27 zł
2023	0	17 345,11 zł

W celu zapobiegania umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej i wzmacnianiu rodziny w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zachodzi konieczność udzielenia daleko idącego wsparcia tym rodzinom, w związku z tym został opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026. Umieszczenie dziecka w formach pieczy zastępczej ma być ostateczną, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny.

Tabela nr 9. Ilość wdrożonych procedur „Niebieskiej Karty” w rodzinach w latach 2021-2023 (na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach)

LICZBA WDROŻONYCH PROCEDUR „NIEBIESKEJ KARTY” Na terenie Gminy Łubnice w ostatnich latach			
ROK	2021	2022	2023
Oświata	0	1	0
Ośrodek Pomocy Społecznej	2	4	0
Policja	2	3	1
Ochrona zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0

Stwierdzić można, że skala zjawiska występowania przemocy domowej na terenie gminy jest marginalna, natomiast nie jest znana skala ukrytej przemocy domowej, czyli takiej, gdzie ofiary przemocy nie zdecydowały się ujawnić „swojego problemu”. Najbardziej w identyfikacji problemu przemocy domowej ma Policja, lecz najszybszą pomoc dla ofiar przemocy udziela Ośrodek Pomocy Społecznej. Analizując uzyskane dane, można stwierdzić iż ofiary oraz świadkowie przemocy domowej coraz częściej decydują się o zgłoszeniu występowania przemocy domowej do instytucji przygotowanych w tym zakresie i w ten sposób dają sobie szansę na zmianę codziennego życia.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy stworzyła możliwość przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom poprzez wspieranie rodziny, w tym między innymi poprzez asystenta rodziny.

V. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jest to narzędzie badawcze kompleksowo określające mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji oraz prognozowanych skutków. Polega ona na zidentyfikowaniu czterech wymienionych grup czynników i określeniu ich wpływu pozytywnego, jak i negatywnego na sytuację w gminie Łubnice.

Mocne strony	Słabe strony
- Opracowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych - Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej - Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Baza instytucji wspierających rodzinę (GOPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata,) - Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez	- Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie - Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego przy jednoczesnym niechętnym korzystaniu z usług w miejscowości gminnej - Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu

pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty - Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny - Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży - Dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych	szkoły/ nauczyciela - Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej - Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów - Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
Szanse	Zagrożenia
- Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. - Edukacja rodziców - Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę - Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. - Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym	- Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów - Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia” - Wzrost kosztów utrzymania rodzin - Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami , daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności - Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc - Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu - Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych - Ograniczenie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez Jednostki Samorządu Terytorialnego. - Wypalenie zawodowe pracowników.

VI. ADRESACI PROGRAM

Program skierowany jest do wszystkich rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie gminy Łubnice ze szczególnym uwzględnieniem:

- rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodzin, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska, w tym rodzin których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej,
- rodzin zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, przemocą oraz uzależnieniami,
- dzieci i młodzież, którym rodzice nie zapewniają prawidłowej opieki oraz warunków do życia i rozwoju.

VII. CEL GŁÓWNY

Wspieranie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rozwój systemu wsparcia rodziny skoncentrowanego na realizacji działań profilaktycznych oraz skutecznej interwencji.

VIII. CEL SZCZEGÓŁOWY

1. Diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych poprzez pracę socjalną i badania specjalistyczne oraz zapewnienie rodziną stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
2. Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem poprzez wzmacnianie roli i funkcji rodziny.

3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia oraz poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców.

4. Pomoc w integracji rodziny poprzez niwelowanie barier uniemożliwiających prawidłowe relacje między członkami rodziny oraz rozwiązywanie sytuacji konfliktowych w rodzinach.

5. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne angażowanie ich w działania ukierunkowane na poprawę swojej sytuacji bytowej.

6. Dążenie do reintegracji rodziny- poprzez poprawę sytuacji rodzinnej umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach w partnerstwie z :

- Urzędem Gminy w Łubnicach,
- Powiatowym Centrem Pomocy Rodzinie w Wieruszowie,
- Komendą Powiatową Policji w Wieruszowie,
- Placówkami oświatowymi ,
- Sądem Rejonowym w Wieluniu,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Wieruszowie,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Wieruszowie,
- Kuratorami Sądowymi zawodowymi i społecznymi,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz pomocy ofiarom przemocy domowej działającym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łubnicach
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej
- Punktem Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Wieruszowie.

X. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Harmonogram realizacji programu przedstawia poniższa tabela

Zadania i działania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji	Źródła finansowania
1. Zapewnienie rodziną stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego			
a) udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	OPS w Łubnicach Urząd Gminy w Łubnicach	2024 - 2026	środki własne, środki zewnętrzne
b) Świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu "posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2026	OPS w Łubnicach Urząd Gminy w Łubnicach	2024 - 2026	środki własne, środki zewnętrzne
c) monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	OPS w Łubnicach Szkoły Placówka Zdrowia	2024 - 2026	środki własne, środki zewnętrzne
d) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcia terapii leczenia uzależnień terapii dla ofiar i	OPS w Łubnicach Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA	2024 - 2026	środki własne, środki zewnętrzne

sprawców przemocy domowej			
e) poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników	OPS w Łubnicach	2024 - 2026	środki własne, środki zewnętrzne
2. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu system wspierania rodziny			
a) finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	OPS w Łubnicach	2024 - 2026	środki własne, środki zewnętrzne
b) zabezpieczenie w budżecie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	OPS w Łubnicach Urząd Gminy w Łubnicach	2024 - 2026	środki własne, środki zewnętrzne
c) zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz rozpropagowanie miejsc gdzie można uzyskać pomoc	OPS w Łubnicach Urząd Gminy w Łubnicach Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA Szkoły Placówka Zdrowia	2024 - 2026	środki własne, środki zewnętrzne
d) wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego	Szkoły, Świetlice Wiejskie, OPS w Łubnicach Urząd Gminy w Łubnicach	2024 - 2026	środki własne, środki zewnętrzne
e) współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	OPS w Łubnicach Urząd Gminy w Łubnicach Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA	2024 - 2026	środki własne, środki zewnętrzne
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców			
a) szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności środki	OPS w Łubnicach placówki oświatowe	2024-2026	własne, środki zewnętrzne
b) kierowanie osób uzależni na leczenie odwykowe	OPS w Łubnicach GKRPA Zespół Interdyscyplinarny	2024-2026	własne, środki zewnętrzne
c) przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	OPS w Łubnicach Sądy Rejonowe	2024-2026	własne, środki zewnętrzne
d) działanie Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin w których występuje problem przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny	2024-2026	własne, środki zewnętrzne

XI. EFEKTY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidziane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- Zminimalizowanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- Poprawa jakości funkcjonowania rodziny,
- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- Umożliwienie dzieciom umieszczonych w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- Rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z możliwościami finansowymi Gminy. Program finansowany będzie ze środków:

1. Budżetu Gminy Łubnice,
2. Dotacji budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
3. Funduszy pozyskanych w ramach resortowych programów osłonowych,
4. Środki pozabudżetowych – projekty.

XIII. MONITORING EWALUACJA I OCENA PROGRAMU

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwalają na planowanie działań i rozwijanie Programu. Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń Programu. Ocena, która zostanie przeprowadzona po zakończeniu realizacji Programu, pozwoli określić wszystkie uzyskane efekty oraz wskazać, które ułatwiły bądź utrudniały jego realizację.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach. Monitorowanie odbywać się będzie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań, poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie opisanych działań.

Nadzór nad realizacją programu, podejmowanie działań zmierzających do osiągnięcia zamierzonego w programie celu pozwoli na opracowanie kolejnych działań profilaktycznych na następne lata a także będzie podstawą do oceny ich skuteczności.

Zadania, działania i cele w zakresie wspierania rodziny będą odpowiadać na bieżące potrzeby mieszkańców Gminy Łubnice.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazuje je wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Monitorowanie działań będzie dokonywane poprzez analizę następujących danych:

1. Liczba rodzin: objęta pomocą społeczną, korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego,
2. Liczba rodzin i dzieci oraz osób dorosłych korzystająca z posiłków,
3. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem,
4. Liczba założonych procedur Niebieska Karta,

5. Liczba asystentów, liczba osób objętych asystenturą,
6. Liczba rodzin objętych wsparciem,
7. Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach,
8. Liczba rodzin objętych wsparciem kuratora,
9. Liczba rodzin przeżywających trudności,
10. Liczba osób, które podjęły terapię, liczba osób, które ukończyły terapię,
11. Liczba rodzin współpracujących z asystentem

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach będzie przedstawiał Radzie Gminy w Łubnicach sprawozdanie z realizacji Programu do 31 marca każdego roku.

XIV. PODSUMOWANIE PROGRAMU

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Podejmowanie wszelkich działań profilaktycznych, których nastawienie jest na stworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w środowisku i jej prawidłowe funkcjonowanie. Promować działania profilaktyczne mające na celu wspieranie rodzin niewydolnych w opiece nad dziećmi.

Aby podołać temu wyzwaniu niezbędna jest więc ścisła współpraca pomiędzy instytucjami oraz wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Tak rozumiany program może stanowić pełne, kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny.

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny. Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych. Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.